

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLAS IV – VIII SP

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

1. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:
 - czytanie i słuchanie,
 - samokształcenie i docieranie do informacji,
 - świadomość językowa (zagadnienia z kształcenia językowego).
2. Analiza i interpretacja tekstów kultury:
 - wstępne rozpoznanie,
 - analiza,
 - interpretacja,
 - wartościowanie i wnioskowanie.
3. Tworzenie wypowiedzi:
 - mówienie i pisanie,
 - świadomość językowa (poprawność językowa, stylistyczna, ortografia i interpunkcja).

Formy podlegające ocenie

- Odpowiedzi pisemne (prace klasowe, testy sprawdzające umiejętności z kształcenia literackiego i językowego (zapowiedziane tydzień wcześniej).
- Znajomość lektur (odpowiedź ustna lub sprawdzian).
- Bieżące kartkówki sprawdzające wiadomości i umiejętności (nie więcej niż z 3 lekcji, bez wcześniejszej zapowiedzi).
- Pisemne prace domowe (dłuższe wypracowania) pisane na kartce A 4, zadane na tydzień przed terminem oddania).
- Sprawdziany ze znajomości reguł ortograficznych i interpunkcyjnych, dyktanda.
- Pisemne prace domowe (krótsze pisane w zeszytach przedmiotowych, ocena lub plusy).
- Wypowiedzi ustne (dłuższe na ocenę, krótsze na plusy, zawsze obowiązują 3 ostatnie lekcje, bez wcześniejszej zapowiedzi).
- Czytanie głośne z wcześniejszym przygotowaniem i bez przygotowania.
- Aktywność i praca na lekcji (oceny lub plusy).
- Recytacja utworów lub ich fragmentów.
- Zadania dodatkowe, konkursy klasowe, szkolne, pozaszkolne.

Prawa i obowiązki ucznia

- Klasa ma możliwość przesunięcia terminu pisania testu, sprawdzianu, omawiania lektury (po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem).
- Obowiązkiem ucznia jest obecność na wcześniej zaplanowanym teście, sprawdzianie. Jeżeli uczeń był nieobecny może napisać sprawdzian w późniejszym terminie.
- Obowiązkiem ucznia jest czytanie lektur, termin omawiania lektury zostanie podany co najmniej miesiąc wcześniej.
- Uczeń ma prawo 2 razy w semestrze dla klas 4 – 8 zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (bez podawania powodu). Będzie to odnotowane przez nauczyciela, ale nie ma wpływu na ocenę semestralną i roczną. Każde następne nieprzygotowanie skutkuje wpisaniem oceny niedostatecznej.
- Wyżej wymienione prawo nie obowiązuje przed zaplanowanymi wcześniej powtórkami, kartkówkami, sprawdzianami, testami.

- Za nieprzygotowanie do lekcji uznaje się: brak zadania domowego, nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej, brak zeszytu ćwiczeń w dniu ustalonym na kształcenie językowe, brak zeszytu przedmiotowego, w przypadku, gdy uczeń miał wykonać w nim zadanie domowe.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki z lekcji, na których był nieobecny w terminie ustalonym z nauczycielem (nie dłużej niż tydzień).
- Uczeń pisze terminowo dłuższe zadania domowe. Nieterminowe oddawanie zadań do poprawy skutkuje oceną za brak zadania (ndst.) lub wykorzystaniem nieprzygotowania.
- Wszystkie pisemne prace domowe powinny być samodzielne. Prace w całości przepisane z Internetu – ocena niedostateczna; skopiowane we fragmentach – ocena – dopuszczająca.

Kryteria oceny wypowiedzi pisemnych

1. Treść

- zgodność z tematem,
- ciekawy pomysł,
- spójność i logika wyводу,
- poprawność merytoryczna.

2. Kompozycja:

- układ graficzny właściwy dla określonej formy wypowiedzi,
- trójdzielna kompozycja (wstęp, rozwinięcie, zakończenie),
- segmentacja tekstu (akapity).

3. Język i styl:

- bogactwo słownictwa,
- poprawna budowa zdań,
- poprawna odmiana wyrazów,
- funkcjonalność stylu.

4. Ortografia, interpunkcja, zapis:

- poprawność ortograficzna tekstu,
- poprawność interpunkcyjna,
- estetyka pracy.
- Przy ocenie pracy pisemnej należy uwzględnić opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej dotyczącą zaburzeń w czytaniu i pisaniu uczniów dyslektycznych.
- Prace pisemne oceniane są wg kryteriów charakterystycznych dla danej formy wypowiedzi, które opracowane zostały przez OKE i obowiązują podczas pisania egzaminu.

Oceny cząstkowe z prac pisemnych wyrażone będą w skali:

100 - 99% celująca
 98 - 86% bardzo dobra
 85 -70% dobra
 69 -50% dostateczna
 49 -33% dopuszczająca
 32 -0% niedostateczna

Oceny cząstkowe z prac pisemnych dla uczniów z obniżonym progiem wymagań edukacyjnych (opinie):

100 – 96%	celujący
95 – 80%	bardzo dobra
79 – 65%	dobra
64 – 41%	dostateczna
40 – 20%	dopuszczająca
poniżej 20%	niedostateczna

Kryteria oceny wypowiedzi ustnych

- Zgodność z tematem i stopień rozwinięcia wypowiedzi.
- Spójność wypowiedzi.
- Poprawność językowa (bogate słownictwo, związki frazeologiczne, synonimy, poprawne formy gramatyczne, właściwe akcentowanie).
- Tempo mówienia (wypowiedź płynna, odpowiednia intonacja).

Zasady poprawiania ocen bieżących

Uczeń ma prawo:

- poprawić ocenę z wypowiedzi ustnej, pracy domowej,
- poprawić ocenę ze sprawdzianu, kartkówki (nie podlega poprawie ocena z zadania klasowego, testu podsumowującego),
- uczeń powinien sam zgłosić chęć poprawy i zrobić to w odpowiednim terminie (do 2 tygodni od momentu otrzymania oceny),
- pierwsza ocena – jeśli została wpisana do dziennika – po poprawie nie zostaje anulowana.

Oceny semestralne i roczne

Oceny semestralne i roczne **nie są** średnią arytmetyczną uzyskanych ocen cząstkowych. Na ocenę składają się:

- ocena wiadomości i umiejętności (wyrażona uzyskanymi przez ucznia ocenami cząstkowymi),
- aktywność i praca na lekcji,
- indywidualne możliwości ucznia, zaangażowanie,
- właściwa postawa ucznia (systematyczność, obowiązkowość).

Dodatkowe formy pracy ucznia premiowane są dodatnimi punktami z zachowania:

- udział w zajęciach koła polonistycznego, konkursy na różnych szczeblach,
- udział w akademiach.

Ocenianie uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym

Oceny cząstkowe z prac pisemnych dla **uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym**, których obowiązują **wymagania z poziomu podstawowego**

100 -96%	celujący
95 – 80%	bardzo dobra
69 – 65%	dobra
64 – 41%	dostateczna
40 – 20%	dopuszczająca
poniżej 20%	niedostateczna

Zasady oceniania uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym:

Oceniany jest:

- wysiłek włożony w opanowanie określonych treści i umiejętności,
- aktywność i zaangażowanie,
- motywacja do pracy,
- systematyczność,
- samodzielność w wykonywanych działaniach,
- możliwości i ograniczenia ucznia, ocena poziomu funkcjonowania ucznia,
- postęp w rozwoju ucznia na miarę jego indywidualnych możliwości.

Ze względu na specyficzny charakter edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, a także indywidualne tempo i zakres nauki każdego ucznia, osiągnięcia w poszczególnych sferach oddziaływać są planowane indywidualnie. Dokonywana okresowo ocena poziomu funkcjonowania ucznia umożliwia modyfikowanie indywidualnych programów edukacyjnych i dostosowanie poziomu

oczekiwanych osiągnięć ucznia do jego możliwości. Nawet niewielkie postępy ucznia są wzmacniane pozytywnie. Zawsze należy zauważyć i docenić wysiłek i starania ucznia.

Wzmocnienia pozytywne:

- uśmiech,
- pochwała.
- zabawy i gry ulubione przez ucznia,
- nagrody symboliczne (seria zachętki i motywce proponowana przez wyd. GWO),
- list pochwalny dla ucznia,
- nagroda rzeczowa na koniec roku szkolnego.

Wzmocnienia powinny być stosowane bezpośrednio po prawidłowym wykonaniu polecenia.

Uczniowie z orzeczeniem o upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim oceniani są wg skali ocen zapisanej w WSO, uczniowie z orzeczeniem o upośledzeniu w stopniu umiarkowanym otrzymują ocenę opisową.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH, WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU NAUCZANIA, DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH I EDUKACYJNYCH UCZNIĄ, U KTÓREGO STWIERDZONO DYSLEKSJĘ

Co to jest dysleksja?

DYSLEKSJA ROZWOJOWA to specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym. Spowodowane są zaburzeniami niektórych funkcji poznawczych, motorycznych i ich integracji, uwarunkowanymi nieprawidłowym funkcjonowaniem układu nerwowego.

TERMINOLOGIA

Najczęściej stosuje się termin "dysleksja rozwojowa" dla określenia syndromu specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania.

- **DYSLEKSJA** - specyficzne trudności w czytaniu;
- **DYSORTOGRAFIA** - specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni (w tym błędy ortograficzne);
- **DYSGRAFIA** - niski poziom graficzny pisma.

Ocenianie ortografii u dyslektyka

Ogromny wpływ na powodzenia lub niepowodzenia szkolne uczniów ma właściwy sposób oceniania. Szczególną rolę odgrywa to w przypadku uczniów z dysfunkcjami, gdyż specyfika trudności dyslektycznych może sprawić to, że uczeń zniechęci się do dalszej pracy lub obniży się poczucie jego wartości. Dlatego też w wielu metodycznych podręcznikach można znaleźć informację, aby popełniane przez uczniów dyslektycznych błędy nie były przyczyną obniżenia oceny z pracy pisemnej, a dyktanda i ćwiczenia powinno się oceniać jakościowo, stawiając ocenę opisową.

Wskazania do pracy z uczniem dyslektycznym

1. W ocenianiu należy uwzględnić wszystkie czynniki, które wpływają na jakość pracy oraz doceniać nie tylko efekty, ale także wysiłek włożony w naukę.

2. Nie należy odpytywać głośnego czytania przed klasą, jeśli tekst nie został wcześniej przygotowany w domu.
3. Nie należy przyspieszać tempa czytania ani pisania, a w przypadku długich tekstów lektur należy zezwolić na korzystanie z nagrań medialnych.
4. Nie należy omawiać błędów ucznia wobec całej klasy.
5. W pacach pisemnych należy ocenić wartość merytoryczną zadania, kompozycję, spójność, natomiast należy pominąć błędy w zapisie oraz w poprawności ortografii i interpunkcji.
6. W przypadkach dysgrafii można zezwolić uczniowi na pisanie prac kontrolnych lub zadań domowych na komputerze lub maszynie do pisania., a nawet sugerowane jest zastąpienie prac pisemnych odpowiedziami ustnymi.
7. Nie należy porównywać dziecka z innymi- zdolniejszymi uczniami, aby nie zwiększać jego napięcia emocjonalnego.
8. Ustalając ocenę z języka polskiego, trzeba wziąć pod uwagę wszystkie osiągnięcia w zakresie myślenia, wnioskowania, abstrahowania, znajomości treści, korzystania ze słowników (zwłaszcza ortograficznego).
9. Wskazane jest dostosowanie wymagań do faktycznych możliwości dziecka oraz zastosowanie ocen z większą tolerancją.

Kryteria poprawności i oceny pracy uczniów dyslektycznych.

I. Prace literackie z języka polskiego:

Kryteria:

1. Zgodność treści wypracowania z tematem.
2. Poprawność materiału rzeczowego.
3. Stopień wyczerpania materiału.
4. Umiejętność podsumowania, wnioskowania, uogólniania.
5. Kompozycja wypracowania (proporcjonalność, spójność, logiczność wyводу, cechy typowe dla żądanej formy).
6. Język i styl:
 - poprawne pod względem znaczeniowym zastosowanie słownictwa, także w związkach frazeologicznych,
 - poprawna odmiana wyrazów, łączenie wyrazów w zdania i zdań pojedynczych w zdania złożone,
 - różnorodność struktur składniowych,
 - trafny dobór środków językowych (m.in. unikanie wulgaryzmów, nieuzasadnionych kolokwializmów, powtórzeń wyrazowych, zbytnej skrótowości czy też rozwlekłości wypowiedzi, pustosłowia, mieszania stylów),
 - dostosowanie stylu do sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi.

Tego typu prace mogą być napisane na komputerze. W wypadku pracy napisanej odręcznie zwracamy uwagę, że estetyka pracy jest istotna, ale nie najważniejsza. Na wysokość oceny nie ma wpływu liczba popełnionych błędów ortograficznych.

Poprawa pracy przez ucznia:

Zadaniem ucznia jest ich odszukanie, poprawienie za pomocą słownika ortograficznego i wyjaśnienie zasad pisowni. Poprawa musi być wykonana piśmem ręcznym. W poprawie należy zwrócić uwagę na czytelność pisma, estetykę pracy oraz zastosowanie wyjaśnianych zasad.

Kryteria ocen

Ocena celująca:

- oryginalne, twórcze ujęcie tematu,
- pełne zrozumienie tematu, bogaty materiał literacki,
- pomysłowy, niestereotypowy, funkcjonalny układ treści,
- zachowanie proporcji między częściami pracy,

- akapity,
- bardzo bogate słownictwo,
- zgodne z normą formy fleksyjne i związki frazeologiczne,
- styl dopasowany do sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi,
- język indywidualny.

Ocena bardzo dobra

- zgodność z tematem,
- bogaty materiał rzeczowy,
- prawidłowa, logiczna kompozycja, w miarę oryginalna,
- samodzielność wnioskowania, uogólniania, oceny i sądów,
- proporcjonalność między częściami pracy,
- akapity,
- styl bezbłędny, dopasowany do sytuacji komunikacyjnej,
- bogate, poprawne pod względem znaczeniowym słownictwo i frazeologia,
- zgodne z normą formy fleksyjne i związki frazeologiczne.

Ocena dobra

- właściwe zrozumienie i ujęcie tematu,
- dopuszczalne drobne odstępstwa od tematu i nieścisłości merytoryczne,
- w miarę poprawna kompozycja – dopuszczalne niewielkie usterki zapisu,
- styl poprawny, jednorodny,
- zachowane akapity,
- dopuszczalne drobne błędy frazeologiczne, fleksyjne, nieliczne składniowe.

Ocena dostateczna

- poprawne opracowanie tematu, ale niepełne i odtwórcze,
- dopuszczalny jeden poważny błąd merytoryczny,
- liczne błędy w zakresie spójności wypowiedzi, logicznego uporządkowania, ale tekst zrozumiały, myśl przewodnia czytelna,
- ubogie słownictwo, błędy fleksyjne i frazeologiczne,
- brak dbałości o przejrzystość, proporcjonalność kompozycji.

Ocena dopuszczająca

- wyraźnie odtwórczy charakter pracy,
- minimalny zakres i poprawność przywołanego materiału rzeczowego,
- poważne błędy w układzie treści (brak wstępu, proporcji itp.),
- ubogie słownictwo, nieznanostwo znaczeń pewnych wyrazów,
- liczne błędy fleksyjne i frazeologiczne,
- liczne powtarzające się błędy w zakresie budowy zdań, wytyczania ich granic,
- brak akapitów,
- nieprawidłowy dobór środków językowych /wulgaryzmy, kolokwializmy, wielosłowa, pustosłowie, mieszanie stylów/.

Ocena niedostateczna

- praca w ponad 50% nie na temat,
- brak zrozumienia tematu,
- bardzo ubogie słownictwo,
- kompozycja niewłaściwa, chaotyczna,
- liczne, powtarzające się, rażące błędy fleksyjne i frazeologiczne.

II. Sprawdzenie umiejętności z zakresu ortografii i interpunkcji

Do sprawdzania tych umiejętności służą teksty przygotowane specjalnie dla uczniów dyslektycznych (lub teksty pisane przez uczniów, ale oceniane według innych zasad).